

ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು

ಸಾಧಕೀಯರಿಗೆ

ರಾಮೇಶ್ವರ

ವಿಶ್ವದ ಹಲವು ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೊದಲ ಹೆಚ್ಚೆಯಿಲ್ಲ. ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಇಂದಿಗೂ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿರುವ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಅನನ್ಯ ಕೊಡುಗೆಯಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕೆಲವು ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಇಲ್ಲಿದೆ...

■ ಸಂಗ್ರಹ: ಕೆ.ಎಸ್. ಸೋಮೇಶ್ವರ
ಚಿತ್ರಕೃತಿ: ವಿಶಿಕಾಮನ್ಸ್

ಮೇರಿ ಅಂಡರ್ಸನ್ (1866-1953)

ಮೇರಿ, ಅಮೆರಿಕದ ಅಲಬಾಮಾದಲ್ಲಿ ರಿಯಲ್ ಎಸ್‌ಎಸ್ ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿದ್ದವರು. ಚೆಗಳಾಲದಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ನ್ಯಾಯಾಕ್ರಾನ್ ನಗರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭ ತುಲಿ ಕಾರ್ ಪರಿದ್ದರು. ಕಾರಿನ ಮೇಲೆ ಅವರಿಸಿದ ಮಂಜಿನಿಂದಾಗಿ ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ಕಾಣಿದೇ ಚಾಲಕ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಕಾರಿನಿಂದ ಇಳಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಗಾಜನ್ನು ಒರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಬಂದು ಕೂರುತ್ತಿದ್ದ. ಇದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದ ಮೇರಿಗೆ ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮ ಶರು ಮಾಡುವ ಐದಿಯಾ ಹೊಳೆಯಿತು.

ಅಲಬಾಮಾಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಟೋಮೋಬೈಲ್ ವಿನ್ಯಾಸಕರನ್ನು ವಿಂಡೋಶೀಲ್‌ಡ್ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜೊತೆಗೆ, ಅದರ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಂಪನಿಯ ಜೊತೆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಸತತ ಪ್ರಯೋಗಗೊಂಡಿಗೆ ವಿಂಡೋಶೀಲ್‌ಡ್ ವೈಪರ್ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ, 1903ರಲ್ಲಿ ಹೇಟೆಂಟ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

ಕಾರಿನೋಳ್‌ಗೆ ಕೂತು ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ ‘ವಿಂಟೋ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಡಿವೈನ್’ ಎಂದೇ ಇದು ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ವಿಂಡೋಶೀಲ್‌ಡ್ ಕ್ಷೀಯರಿಗೆ ಡಿವೈನ್ ಎಂದೂ ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿತು. ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರುಗಳಲ್ಲೂ ವಿಂಡೋಶೀಲ್‌ಡ್ ಒಂದು ಅಗತ್ಯ ಸೌಲಘ್ಯವೇ ಆಯಿತು. ಅಂದಿನ ಆ ಸಂಶೋಧನೆ ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಮುಂದರೆಯೇ ಇದೆ.

ಅನ್ನಾ ಕಾನೋಲಿ

ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಿಕವಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ಕಾವೀಸಿಕೊಂಡರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಇಡಕ್ಕೆಂದ ಈಗ ಹಲವು ಸಾಧನಗಳಿವೆ. ಆಕ್ಸಿಕ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಅನಾಹತ ತಪ್ಪಿಸಲು ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 1870ರ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಂತ್ರ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಖ್ಯಾತಿ ಅನ್ನಾ ಕಾನೋಲಿ ಅವರದ್ದು. ಪ್ರಯೋಗ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೇ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಹೇಟೆಂಟ್ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ ಎಂದೂ ಇವರು ಹೇಸರಾದರು.

ಪ್ನೀಲೈನಿಯಾದ ಮಹಿಳೆ ಅನ್ನಾ ಅವರು, ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಆಕ್ಸಿಕಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡಲು ಅಗ್ನಿತಾರಕ (Fire escape) ಎಂಬ ವಿನ್ಯಾಸ ತಂತ್ರ ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು. ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ತಲುಪುವ ವಿನ್ಯಾಸ ಅದಾಗಿತ್ತು. ಹಿಡಿ ಇರುವ ಲೋಹದ ಏಣಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಒಳಸುವ ಈ ವಿನ್ಯಾಸ ತಂತ್ರ ಜನಸ್ವಿಯತೆ ಪಡೆದು ಹಲವಾರು ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರ ಅಂದಿನ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯ ಆವಿಷ್ಕಾರದ ನೆರಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

**ಬೆಟ್ಟೆ ನೆಸ್ಟಿತ್ ಗ್ರಾಹಂ
(1924-1980)**

ಬೆಟ್ಟೆ ಅಮೆರಿಕದ ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರ್ತಿ. ವಣಿ ಚಿತ್ರಕಾರಿಗೆ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದರು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಯುಗದ ಮೊದಲಿಗೆ ಬೆರಳಚ್ಚು ಯಂತ್ರಗಳು ವಿಶ್ವದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ ಇದ್ದವು. ಅವಾಗಳ ಶಬ್ದ ಪ್ರತಿ ಕೆರೆರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾದರಿನಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಹಾಗೇ, ಟ್ರೈಪಿಸುವಾಗ ತಪ್ಪಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿಯ್ತಿದ್ದವು. ಆ ತಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಲು ಉಜ್ಜಬಗಳ ಬಳಕೆಯಿದ್ದರೂ, ಅದು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪ ಭಾಯೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೇಗಾಗಿ ತಪ್ಪಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಅಳಿಸಲಾಗದೆ ಇದೀ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಟ್ರೈಪಾದಬೆಕಾಗಿತ್ತು.

ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಬೆಟ್ಟೆ, ತಂತ್ರವ್ಯಾಂದನ್ನು ಹಾಡಿದರು. ತಾವು ಚಿತ್ರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಬಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೆಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಾದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಒಣಿಗಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪದ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ತಿದ್ದಪಡಿ ದ್ರವಕ್ (correction fluid) ಜನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಈ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ‘ಇಸ್ಟರ್ಪರ್’ ಆಫ್ ದಿ ಲಿಕ್ಸ್‌ಡ್ ಪೇಪರ್’ ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಯಿತು. 1956ರಲ್ಲಿ ‘ಮಿಸ್ಟ್ರೆ ಜೆಟ್ಟೆ’ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಗೊಂಡು, 1958ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತಪ್ರಮಾಣಾದ ‘ಲಿಕ್ಸ್‌ಡ್ ಪೇಪರ್’ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಂತು. ಈ ಒಂದು ದ್ವಾರಣೆ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರರ ಅಚ್ಚಮೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿ, ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಇತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಶೋಧಕಿಯಾಗಿಯೂ ಬೆಟ್ಟೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಮುಂದಿನ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿ ಹೊಡ್ಡಿ ಕಂಪನಿಯಾಗಿ ಬೇಗನೆ ತಲುಪಿದೆ. ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು. ಇದೇ ದ್ವಾರಣೆ ಮುಂದೆ ಪೇಸ್‌ಎ ಆಗಿ, ಈಗಲೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೈ ಬರಹಗಳ ತಿದ್ದಪಡಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಕರೆಕ್ಷನ್ ಟ್ರೈಪ್ ಆಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.